

Kirigami

– izdizanje iz ravnine u prostor

Sanja Janeš, Čabar

Kirigami je japanska tehnika oblikovanja papira u kojoj je osim savijanja dopušteno i zarezivanje papira (*kiri* = rezati, *gami* = *kami* = papir). Kirigami nije isključivo vezan uz Japan i Kinu. U Europi su već u 13. stoljeću postojale knjige koje su sadržavale pomične dijelove od rezanog i savijanog papira. Danas se takvi umeci mogu pronaći u dječjim slikovnicama i zovu ih *pop-up*.

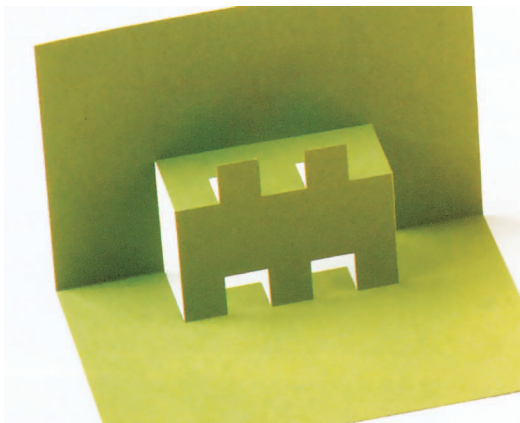
Kirigami nam omogućuje izradu trodimenzionalnih predmeta od jednog lista papira. Izrađujući kirigami, razvijamo prostornu percepciju, koncentraciju, urednost itd.

Zanimljivo je da je kao obavezni predmet u visokoj školi za gradnju i umjetničko oblikovanje, *Bauhaus*, još 30-ih godina prošlog stoljeća, uveden studij trodimenzionalnih modela od papira i kartona kako bi potaknuli svoje studente da razmišljaju o prostoru i prostornim predodžbama.

Gradivo drugog polugodišta osmog razreda osnovne škole orijentirano je na ravninu i prostor, a ova vještina spaja upravo ta dva pojma. Neki od

ciljeva nastavne cjeline, u kojoj se obrađuje prostor, su razvijanje prostornog zora, snalaženja u prostoru, uočavanja odnosa okomitosti, paralelnosti i mimoilaznosti te prikaza prostora u ravnini. Svi ovi elementi su sadržani u kirigamiju. Osim toga pri izradi nacrtu za kirigami uratke, možemo pronaći i elemente ortogonalne projekcije na ravninu.

Kad se odlučimo s učenicima ostvariti kirigami, potrebno je da za prvi put dobiju već izrađen nacrt s detaljnim uputama te im pokazati gotov uradak. Dobro je da rade u parovima tako da si mogu međusobno pomoći. Naravno da će neki radovi biti uspješniji od drugih.

Sl. 1.

Sl. 2.

Radi vlastite sigurnosti dobro je prethodno neke oblike više puta samostalno izraditi. To mogu biti niže navedeni primjeri ili oni iz literature navedene na kraju članka što je preporučljivo jer su materijali odlični.

Naravno, moramo računati da će neki učenici brzo izgubiti strpljenje, no bit će sigurno i onih koji će “zagristi” i biti uporni.

Da bismo izrađivali kirigami potrebno nam je vrlo malo materijala: bijeli papir ili papir u boji, tapetarski nožić-skalpel, olovka, ravnalo.

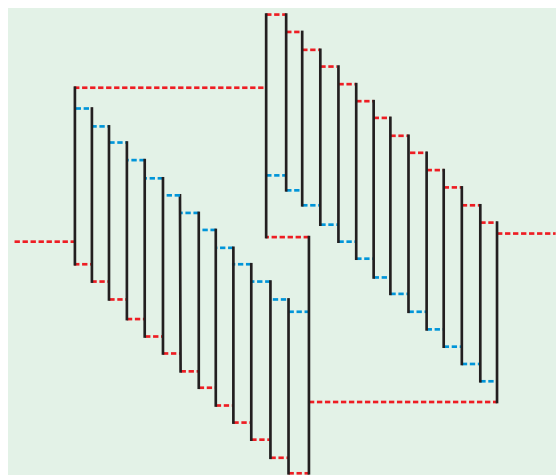
Međutim puno je više potrebno strpljenja, upornosti i preciznosti. No ako uspijete napraviti planirano,

bit ćete više nego zadovoljni jer ste napravili nešto što ste smatrali nemogućim.

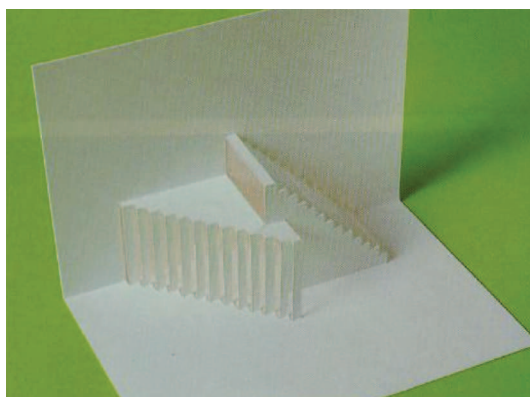
Primjer 1. Primjeri na slikama 1 i 2 vrlo su jednostavni za izraditi i bez skice.

Primjer 2. Za izradu stepenica (slike 3 i 4) treba malo više strpljenja i urednosti.

- 1) Sve pune linije uz ravnalo prerežemo skalpelom.
- 2) Na stražnju stranu precrtamo sve linije koje su na šabloni nacrtane crveno, a na prednju sve linije označene plavim točkicama.
- 3) Crtice i točkice blago zarezemo (NE PREREZATI!) te napravimo utore za presavijanje.

Sl. 3. Nacrt

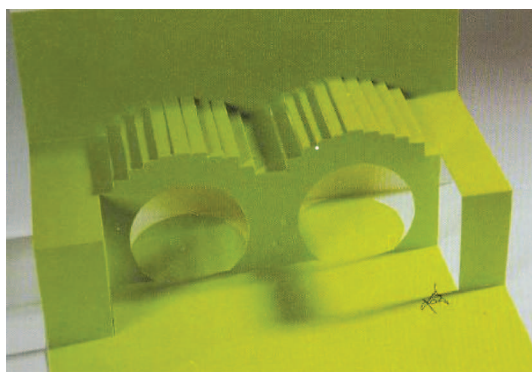

Sl. 4. Gotova skulptura

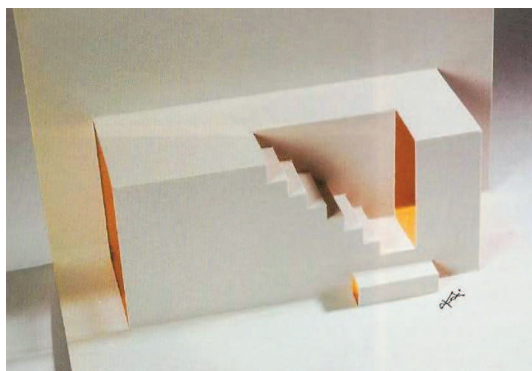
- 4) Sada pažljivo počnemo presavijati papir po vanjskim crvenim linijama.

Kad napravite ove primjere, možete se okušati i u složenijima. Naravno, nacрте morate osmisлити sami i tu leži prava težina izrade kirigamija: shvatiti po kojim zakonitostima se papir treba savijati da bismo dobili željeni prostor.

Pogledajmo što sve možemo učiniti.

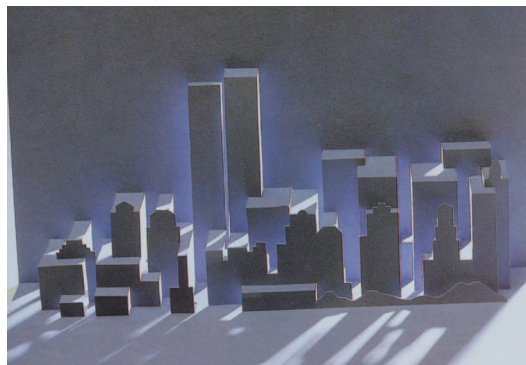
Sl. 5.

Sl. 6.

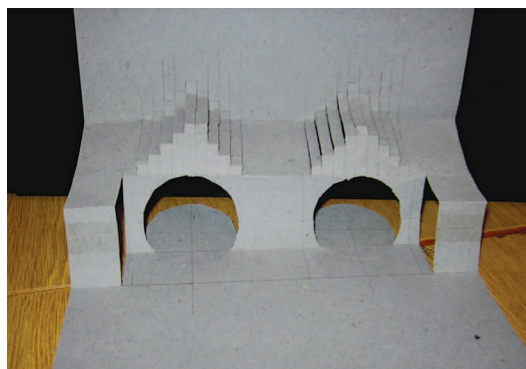
Gornji primjeri nisu preteški i učenici ih mogu napraviti.

Pogledajmo sljedeći primjer koji zahtijeva ipak malo više vještine i upornosti.

Sl. 7.

I na kraju evo jedan vrlo uspješan učenički rad koji su prošle školske godine izradili Goran Poje i Josipa Kovač danas učenici 1. razreda čabarske gimnazije. Učenici su prema predlošku sami napravili skicu i model.

Sl. 8.

LITERATURA

1/ *Unikat*, godina 5., broj 25., svibanj/lipanj 2007.

2/ Laura Badalucco, *Kirigami – praktični tečaj*, Mosta, Zagreb, 2002.